

Općina Breznica

Smjernice za provedbu mjera nacionalne Strategije sprječavanja korupcije

2021.-2030.

KLASA: 024-03/22-01/02

URBROJ: 2186-23-03-22-1

Bisag, 31.01.2022. godine

Načelnik

Stjepan Krobot

Sadržaj

Sadržaj.....	2
Predgovor.....	3
Pojmovi.....	4
Smjernice za provedbu antikorupcijskih mjera.....	4
Završno.....	6

Predgovor

Uvažavajući STRATEGIJU SPRJEČAVANJA KORUPCIJE ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2030. GODINE, donesene 29. listopada 2021. od strane Hrvatskog sabora (dalje u tekstu: Strategija), Načelnik Općine Breznica donosi Smjernice za provedbu Strategije sprječavanja korupcije (dalje u tekstu: Smjernice) kao alat za provedbu cilja nastavka kontinuiranog strateškog provođenja te uspostavljanja i nadograđivanja sustava antikorupcijskih mjera u Općini Breznica i posljedično u Republici Hrvatskoj.

Donošenje novog strateškog okvira za borbu protiv korupcije navedeno je u Programu Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2024. godine i Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine („Narodne novine“, broj 13/21.), a kako su prethodno navedeni dokumenti hijerarhijski nadređeni dokumenti i na odgovarajući se način primjenjuju i na jedinice lokalne samouprave, Općina Breznica donosi ove Smjernice. Borba protiv korupcije jedno je od prioritarnih područja javnih politika u okviru strateškog cilja 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine u kojoj su također utvrđeni i prioriteti djelovanja antikorupcijskih mehanizama.

Korupcija kao pojava u društvu ima snažan negativan učinak na povjerenje u institucije, samim time i na gospodarstvo te društvo u cjelini. Korupcija nepovoljno utječe na gospodarski standard i prosperitet svih građana te su stoga aktivnosti usmjerene na prepoznavanje, sprječavanje i borbu protiv korupcije na svim razinama prioritet Općine Breznica.

Učinkovita borba protiv korupcije ne uključuje samo upravna tijela jedinice lokalne samouprave, već i cijelo društvo, poslovnu zajednicu, građane i civilni sektor. Prepoznavanje, sprječavanje i borba protiv korupcije kao društveno neprihvatljive pojave, moraju biti sastavni dio djelovanja svih organizacija u javnom sektoru.

Pojmovi

Korupcija je u najširem smislu svaki oblik zloupotrebe ovlasti radi osobne ili skupne koristi, u javnom ili privatnom sektoru. To je svaki čin kojim se, suprotno javnom interesu, nedvojbeno krše moralne i pravne norme te povređuju temelji vladavine prava.¹

Korumpiranom osobom smatra se svaka službena ili odgovorna osoba koja radi osobne koristi ili koristi skupine kojoj pripada zanemari opći interes koji je dužna štiti s obzirom na zakone, položaj i ovlasti koje su joj povjerene. Korumpiranim se smatra i građanin koji nudi ili pristaje na davanje zatraženog mita kako bi korumpirana osoba činjenjem, nečinjenjem ili propuštanjem činjenja pomogla u ostvarivanju koristi za pojedine osobe ili skupine.²

Nulta stopa tolerancije na korupciju predstavlja reagiranje na svaki oblik korupcije bez obzira na visinu stečene koristi i položaj službenika/namještenika koji je korumpiran.

Integritet je dosljednost u poštivanju etičkih načela.

Smjernice za provedbu antikorupcijskih mjera

Korupcija na lokalnoj razini umanjuje šanse za učinkovito upravljanje obeshrabrujući ulaganja u lokalno i gospodarstvo i infrastrukturu, što ima štetne učinke na financije. Posljedice korupcije su: loše javne usluge, neučinkovitost u pružanju usluga, niska ulaganja u jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, smanjen ekonomski rast, povećanje nezadovoljstva građana te ugrožavanje stabilnosti institucija i povjerenja u njihovo djelovanje.

Stoga je borba protiv korupcije ključna za širi cilj postizanja učinkovitije, poštene i djelotvorne lokalne vlasti. Korupcija na lokalnoj razini vezana je uz značajne prihode i imovinu kojima raspolažu i upravljaju jedinice lokalne samouprave (dalje u tekstu: JLS) te potrošnju velikog dijela proračunskih sredstava u javnoj nabavi, čime JLS utječu na interese velikoga broja subjekata.

Smjernice za suzbijanje korupcije odnosno provedbu antikorupcijskih mjera su sljedeće:

1. Izrada i primjena Etičkog kodeksa

U afirmaciji nulte stope tolerancije na korupciju moraju biti uključena opća pravila ponašanja za službenike i namještenike koja propisuje Načelnik u obliku etičkog kodeksa, koji uključuje odredbe zakona koji uređuju temeljna etička načela u javnom sektoru te institucionalni okvir za uspostavu etičkog sustava vrijednosti u javnom sektoru.

Kako bi se sustav integriteta ujednačio na službeničkoj razini u Općini Breznica, potrebno je, ponajprije, provesti analizu stanja etike i integriteta u Općini čija bi primarna svrha bilo utvrditi postoji li i je li etički kodeks validan, na koga se doneseni kodeks primjenjuje te na koji je način osigurana primjena istih. Također, kako bi se ujednačila etička načela kojih se svi službenici na državnoj, lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini moraju pridržavati, kao i mehanizmi za provedbu etičkih kodeksa u državnoj upravi i u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, potrebno je primijeniti smjernice za izradu etičkih kodeksa kada iste budu dostupne. Osim toga, kodeksi službenika na razini Općine, među ostalim trebaju sadržavati općenita načela usmjerena na očuvanje integriteta, poput onog o zabrani povlašćivanja ili diskriminacije.

1 <https://pravosudje.gov.hr/antikorupcija-6154/6154>

2 <https://pravosudje.gov.hr/antikorupcija-6154/6154>

Potrebno je omogućiti građanima i uvid u etičke kodekse te podnošenje prigovora na postupanje službenika Općine Breznica putem mrežnih stranica i drugih kanala komunikacije te eventualno osnovane pritužbe obavezno uzeti u obzir prilikom ocjenjivanja službenika. U ovom kontekstu prepoznata potreba za unaprjeđenjem postojećeg zakonodavnog okvira, pri čemu će se voditi računa da postupak i kriteriji za ocjenjivanje budu pravedniji i transparentniji.

U cilju jačanja transparentnosti i otvorenosti potrebno je raditi na promociji i poticanju izrade i donošenja etičkih kodeksa, koji bi trebali biti objavljeni na vidljivome mjestu na službenim internetskim stranicama. Osim toga, trebali bi primjerice sadržavati obavijesti o načinima i mogućnostima podnošenja pritužbi te o vremenskim okvirima odlučivanja o pritužbama, navesti kontakt osobe zadužene za odlučivanje o pritužbama te predvidjeti i omogućiti građanima ulaganje prigovora putem e-pošte i/ili otvorenog telefona, kako je prethodno navedeno.

2. Jačanje transparentnosti

Jačanje transparentnosti podrazumijeva postizanje iskoraka na području proaktivne objave informacija, zakonitog postupanja prema zahtjevima za pristup informacijama i dostizanja većeg udjela akata koje donose predstavnička tijela, a koja su bila dijelom participativnog procesa u smislu dijaloga s onima na koje će se te odluke odnositi. Iz navedenih razloga potrebno je nastaviti provoditi praćenja primjene proaktivne objave informacija sukladno članku 10. Zakona o pravu na pristup informacijama, prema pojedinim skupinama tijela. Na potrebu daljnje specijalizacije ove vrste nadziranja primjene Zakona obvezuju i dosadašnji nalazi praćenja i postupanja po predstavkama korisnika, s obzirom da je riječ o mehanizmu koji omogućuje najbrži i najjednostavniji način dolaska do informacije.

Ovo se također odnosi na praćenje provedbe članka 11. koji propisuje obvezu provedbe savjetovanja s javnošću i uključivanje građana i pravnih osoba u postupak donošenja odluka za pojedine skupine obveznika.

U ovom području nužno je ojačati kapacitete Općine Breznica za pravodobnu objavu informacija elektroničkim putem te uključiti građane u donošenje akata čime bi se znatno onemogućile koruptivne radnje i netransparentno mijenjanje predloženih akata.

Nadalje, potrebno je da mjere uključuju i pitanje transparentnosti trošenja financijskih sredstava te osnažiti okvir za prevenciju netransparentnog trošenja javnih sredstava. Vezano za transparentnost lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno Općine Breznica, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 144/20.) dodana odredba članka 68.a kojom je propisano da su općina, grad i županija dužne javno objaviti informacije o trošenju proračunskih sredstava na svojim mrežnim stranicama tako da te informacije budu lako dostupne i pretražive, a objava tih informacija obavlja se u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna te uputa i drugih akata ministarstva nadležnog za financije.

Programom Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024., u okviru cilja Učinkovita, transparentna i otporna država postavljena je mjera Transparentnost javnih financija i namjera obvezivanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na javnu odnosno internetsku objavu potrošenog javnog novca, na način da informacije budu lako dostupne i pretražive, uz upućivanje na primjenu Zakona o proračunu („Narodne novine“ br. 144/2021.) kojim će se navedeno pitanje detaljno urediti te će Općina Breznica u predstojećem razdoblju provoditi edukacije dužnosnika i službenika na lokalnoj razini.

Sukladno postojećem zakonodavnom okviru, Općina Breznica u svrhu provedbe javnog savjetovanja koristi se vlastitim internetskim stranicama.

U okviru unaprjeđenja transparentnosti, kvalitete i standarda u postupcima dodjele financijskih sredstava programima i projektima od interesa za opće dobro, Općina Breznica također planira edukacije čelnika o kriterijima i mjerilima dodjele donacija i sponzorstava organizacijama civilnog društva sukladno Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. Također, u ovom kontekstu potrebno je provesti edukacije čelnika i zaposlenika Općine Breznica o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge.

3. Zaštita prijavitelja nepravilnosti/podnositelja pritužbi

Općina Breznica će općim aktom urediti postupak prijavljivanja nepravilnosti/pritužbi objaviti na službenim stranicama Općine. Ovaj akt je primjenjiv za nepravilnosti/pritužbe koje se odnose na proračunska sredstva i/ili sredstva iz fondova Europske unije, treba biti u skladu s propisima kojima se uređuju područja upravljanja nepravilnostima vezanim uz proračunska sredstva i/ili sredstva iz fondova Europske unije.

Općina Breznica će omogućiti prijavu onih nepravilnosti koje se odnose na proračunska sredstva i/ili sredstva iz fondova Europske unije. Putem službene stranice Općine Breznica biti će omogućen pristup prijaviteljima mogućih nepravilnosti te dostupne informacije o načinima i mogućnostima podnošenja pritužbi te o vremenskim okvirima odlučivanja o pritužbama, navest će se kontakt osobe zadužene za odlučivanje o pritužbama te predvidjeti i omogućiti građanima ulaganje prigovora putem aplikacije, e-pošte i/ili otvorenog telefona.

Završno

Ove Smjernice služe kao vodič za primjenu mjera za provedbu nacionalne Strategije sprječavanja korupcije, ali i cjelokupnog unaprjeđenje transparentnosti poslovanja Općine Breznica. Sukladno zakonskim obvezama primjenjivat će se na adekvatan način. Uz kontinuiranu provedbu i nadogradnju postojećih antikorupcijskih mehanizama svrha ovih Smjernica jest jačanje postojećih i stvaranje novih sustavnih rješenja za sprječavanje korupcije na svim razinama što treba podići svijest o štetnosti korupcije te je učiniti društveno neprihvatljivom. Ove Smjernice su usmjerene na snažniju afirmaciju uloge građana, civilnog društva i medija kao neizostavnih partnera jedinica lokalne samo uprave u učinkovitoj borbi protiv korupcije te u nadzoru provedbe.